

Turisme de Creuers a Barcelona i escenaris post COVID-19

Resum del webinar impartit el 21 d'abril de 2020

Ponent: **Josep Anton Rojas i Diago**, Cap de Turisme Actiu i Creuers

Modera: **Macarena Lara**, Turisme Actiu i Creuers

El webinar sobre les característiques del turisme de creuers a Barcelona ha estat estructurat en base a una presentació, seguida de vídeos amb la contribució de dos experts de la indústria de creuers, i finalitzant amb un torn de preguntes.

L'estructura del mercat de creuers

La indústria dels creuers va comptar al 2019 amb 30 milions de passatgers. El creixement tant d'oferta com de demanda ha estat constant en els últims anys.

La indústria la dominen quatre grans actors que suposen el 90 % de les places ofertades. La Corporació Carnival és el principal grup de creuers del món, engloba un total de 9 marques i representa el 47,4 % del mercat. A continuació hi ha el grup Royal Caribbean Cruises, amb 3 marques i un 23 % de quota de mercat. El segueix la companyia MSC amb el 10,2 % de quota, i finalment el grup Norwegian Cruise Line Holdings, amb 3 marques i un 9,5 % de quota de mercat.

Les principals àrees de navegació són el Carib amb un 32 % de la oferta, el Mediterrani amb un 17 %, el Nord d'Europa amb l'11 %, i altres àrees de navegació amb menor incidència.

Dels 30 milions de passatgers anuals gairebé la meitat -14,2 milions- procedeixen de Nord-Amèrica. Els europeus representen uns 7 milions de passatgers, Àsia aporta 4,2 milions de passatgers, els segueix Austràlia/NZ amb 1,4 milions, i altres països aporten uns 600.000 passatgers més.

El sector dels creuers es trobava en plena fase d'expansió de l'oferta. Actualment hi ha 314 vaixells de creuer navegant, amb una capacitat de 537.000 places. I la indústria tenia comandes per afegir 118 nous vaixells i 243.000 places en els propers 8 anys. La crisi del COVID-19 ha aturat de cop totes aquestes previsions.

Posicionament de Barcelona

En el moment de l'inici del boom dels creuers al Mediterrani, als anys 1994-1995, Barcelona comptava amb la experiència d'haver acollit 15 vaixells de creuer actuant com a hotels flotants durant els JJOO de 1992. El Port de Barcelona va invertir en infraestructures i terminals, i la ciutat va començar a destacar com a destinació turística d'èxit. Aquests han estat els factors que van afavorir el desenvolupament de Barcelona com a port de creuers.

Al mateix temps, Barcelona reunia els requisits per esdevenir port base: activitat turística, oferta hotelera de qualitat, infraestructura portuària dedicada, connectivitat aèria, i un mercat potencial de creueristes a la macro-regió.

Barcelona ocupa la quarta posició mundial en nombre de passatgers, essent superada per tres ports de Florida (EEUU), i seguida per Shanghai (Xina).

Turisme de Barcelona i la promoció del turisme de creuers

Turisme de Barcelona va iniciar accions per a la promoció del segment dels creuers l'any 1995, ara fa 25 anys. En aquest període el port de Barcelona ha rebut la visita de 17.015 creuers, amb 41 milions de passatgers.

El Consorci ha treballat en la promoció genèrica de la ciutat als principals mercats d'origen. I pel que fa als creuers, ha participat en fires especialitzades, com la Seatrade Cruise Global que es celebra anualment a Miami, o la Seatrade Med que es celebra cada dos anys. També hem dut a terme accions específiques dirigides a les companyies de creuer conjuntament amb el Port de Barcelona, i accions dirigides a les agències de viatge especialitzades en el producte creuer, com ara les convencions Cruise-a-thon i Cruise3sixty a EEUU.

S'han dut a terme sessions de formació de les empreses del sector turístic de la ciutat sobre el producte creuers, i el Consorci ha mantingut una presència institucional com a Membre Associat dins l'associació MedCruise.

I en un altre nivell d'accions, s'han gestionat punts d'informació turística a les terminals de creuer dirigides a donar informació als passatgers en transit que visiten la ciutat de manera independent

Anàlisi de l'activitat de creuers a Barcelona

Barcelona va rebre 3,1 milions de passatgers al 2019, un 56 % dels quals son passatgers que embarquen/desembarquen a la ciutat, i l'altre 44 % son passatgers en transit. Aquest és un bon mix que genera un alt impacte econòmic i consolida la connectivitat aèria amb països com EEUU, per exemple.

Les principals nacionalitats d'origen dels passatgers de creuer que ens visiten son EEUU (18 %), Alemanya (17 %), Itàlia (11 %), Espanya (11 %), Regne Unit (10 %), França (5 %), i un seguit d'altres països de procedència.

L'activitat de creuers te unes marcades estacionalitats, mensuals, setmanals i diàries, que és difícil modificar perquè tenen a veure amb els períodes d'inici de vacances dels passatgers. La temporada de creuers al Mediterrani va d'abril a novembre. Els mesos d'hivern –desembre a març- hi ha pocs vaixells operant al Mediterrani.

L'estudi de perfil del creuerista elaborat per Turisme de Barcelona ens permet analitzar el comportament dels diferents tipus de passatgers en funció de si son de port base, o de transit. Un 30 % dels passatgers que embarquen/desembarquen fan estades de pre o post creuer a la ciutat, amb un promig de 2,8 nits. I els passatgers en transit (44 % del total) organitzen la seva visita a la ciutat de diferent manera: un 5-10 % no baixen del vaixell, un 25 % reserven la excursió organitzada per la companyia, un 5-15 % adquireixen excursions alternatives, i un 50-65 % visiten la ciutat de manera independent. El promig de visita dels passatgers en transit és de 4,3 hores.

L'impacte econòmic va ser calculat pel Port de Barcelona al 2016 a partir de la informació de base de la enquesta de perfil del creuerista de Turisme de Barcelona. En resum, els creuers aportaven un impacte directe de 619 M €, i un impacte indirecte i induït de 464 M €, sumant un total de 1.083 M €. El sector genera 9.000 llocs de treball.

Les excursions son un centre de cost important per les companyies de creuer. I a Barcelona es calcula que entre un 20 i un 30 % dels passatgers contracten la excursió oficial a bord. La resta de passatgers s'organitza d'altres maneres, o visita la ciutat de manera independent.

Escenaris post COVID-19

En aquest moment encara hi ha incerteses importants que afecten al turisme en general i als creuers en particular.

En primer lloc el mes important és que no coneixem la data d'obertura de les fronteres, ni el calendari d'activació del transport de passatgers. Com tampoc no es coneixen els nous protocols i normatives que afectaran a tots els components de la oferta turística. I

fins que no hi hagi una plena seguretat sanitària, amb una vacuna plenament operativa, hi haurà una certa prevenció a viatjar.

La previsió és que en un primer estadi els viatges siguin a destinacions properes, amb disminució del pressupost destinat a les vacances, i reserves d'última hora

Hi haurà prevenció a assistir a activitats amb alta densitat de participació, i els creuers hauran de redimensionar els seus aforaments per donar resposta a aquesta demanda del turista post COVID-19.

Destinacions que no han tingut uns bons resultats en la gestió de la pandèmia, com Itàlia, Espanya, EEUU o França, patiran una recuperació de l'activitat mes lenta.

Si parlem en concret del sector dels creuers, d'entrada constatem que a EEUU no es permetrà l'inici de l'activitat fins a finals de juny. El que fa pensar a molts operadors que la temporada 2020 al Mediterrani està perduda, i es reprendrà la normalització progressiva al 2021 però amb volums menors als d'abans de la crisi.

Un altre factor que afecta particularment als creuers és que demogràficament bona part dels passatgers son sèniors, col·lectiu vulnerable ara mateix, i que probablement viatjarà menys fins que no passi la pandèmia.

Contribucions dels experts

Alfredo Serrano, Director -CLIA España

La indústria dels creuers va entrar en parada voluntària a mitjans de març, i va iniciar el retorn segur dels vaixells i la repatriació dels clients i els tripulants.

La indústria està treballant amb les institucions internacionals per estudiar nous protocols que augmentin la seguretat dels vaixells.

Els creuers tornaran amb força i una de les destinacions principals, sens dubte, serà Barcelona.

Els creuers estaran a l'avantguarda de la protecció i la seguretat sanitària, i seguiran oferint experiències úniques a bord.

Chris Ashcroft, Publisher – Cruise Insight& Cruise Insight e-Zine

La situació actual està provocant grans pèrdues a totes les companyies de creuer. La construcció de nous vaixells, els plans de remodelació dels existents, i la construcció de terminals de creuers, s'han aturat i no es preveu reemprendre fins 2023-2024.

Caldran nous protocols sanitaris que garanteixin una plena seguretat sanitària, no només al vaixells sinó a tota la cadena associada al producte (vols, tours, llocs de visita,

..). Molts passatgers preferiran viatjar amb cotxe fins el port d'embarcament, el que situa a les companyies nacionals en una millor posició. Els mercats britànic i alemany seran els que es recuperaran millor.

Serà un repte fer rendible la operativa dels creuers amb una capacitat limitada. Els itineraris curts poden ser una solució, i els vaixells operativament més eficients tindran una millor rendibilitat. Els creuers petits i els d'expedicions, patiran menys. El seu públic és més conscienciat i responsable.

La normalitat no arribarà abans d'un any, i la recuperació serà gradual.

Hi ha molts equips d'investigació a tot el món buscant una vacuna, i hem de tenir esperança de tenir-la d'aquí a pocs mesos.

Barcelona, 21 d'abril de 2020